

Сергій ЧЕРКАШИН,

orcid.org/0009-0002-6940-3863

викладач кафедри тактики військ протиповітряної оборони Сухопутних військ Харківського національного університету Повітряних сил імені Івана Кожедуба (Харків, Україна) cherkashynppo@gmail.com

Юлія ЧЕРКАШИНА,

orcid.org/0000-0002-7726-9556

старший викладач кафедри іноземних мов факультету післядипломної освіти Харківського національного університету Повітряних сил імені Івана Кожедуба (Харків, Україна) yuliia_cherkashyna@ukr.net

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ РОЛЬОВИХ ІГОР НА ПРИЙНЯТТЯ ТАКТИЧНИХ РІШЕНЬ ТА СПІЛКУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

У статті досліджується вплив рольових ігор як інноваційного педагогічного методу на підготовку військових фахівців. Основна увага приділяється їхньому значенню для розвитку тактичного мислення та комунікації англійською мовою у багатовітчональному середовищі. Проблема, яку розглядає дослідження, полягає у забезпеченні ефективної підготовки військовослужбовців, які мають одночасно володіти навичками прийняття оперативних рішень і здатністю вести професійну комунікацію англійською мовою під час виконання службових обов'язків. Мета статті — теоретично обґрунтувати потенціал рольових ігор для інтеграції навчання тактики та англійської мови через симуляцію реальних бойових ситуацій. У роботі розглянуто підхід, який базується на таких теоретичних моделях: теорія активного навчання (Active Learning) і ситуативне навчання (Situated Learning). Рольові ігри дають змогу створювати автентичні сценарії, у яких військовослужбовці виконують завдання, що вимагають високого рівня тактичного мислення, критичного аналізу та вміння адаптуватися до змінних обставин. Автори підкреслюють, що рольові ігри є ефективним інструментом розвитку навичок командної роботи, управління ресурсами, ухвалення рішень у стресових умовах та одночасного вдосконалення англійської комунікації. Зокрема, ігрові сценарії сприяють засвоєнню спеціалізованої військової термінології, підвищенню мовної впевненості та швидкості реакції під час спілкування. Проте, попри численні переваги, використання рольових ігор у військовій освіті стикається з певними викликами, серед яких значні витрати часу та ресурсів на розробку сценаріїв, підготовка інструкторів і складність оцінювання результатів. У статті зроблено висновок, що рольові ігри мають значний потенціал для підвищення ефективності військової підготовки, але потребують подальших досліджень для розробки універсальних методик їх впровадження та оцінювання результативності.

Ключові слова: рольові ігри, військова освіта, викладання англійської мови.

SERHII CHERKASHYN,

orcid.org/0009-0002-6940-3863

Lecturer at the Department of Ground Forces Air Defense Tactics Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University (Kharkiv, Ukraine) cherkashynppo@gmail.com

Yuliia CHERKASHYNA,

orcid.org/0000-0002-7726-9556

Senior Lecturer at the Department of English Language Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University (Kharkiv, Ukraine) yuliia_cherkashyna@ukr.net

A THEORETICAL ANALYSIS OF THE IMPACT OF ROLE-PLAYING GAMES ON TACTICAL DECISION-MAKING AND ENGLISH COMMUNICATION

The article explores the impact of Role Play (RP) as an innovative pedagogical method in the education of military specialists. It focuses on their significance for developing tactical thinking and English communication in a multinational environment. The problem addressed in the research is ensuring effective training for military personnel who must simultaneously possess skills in making operational decisions and the ability to communicate professionally in English

while performing their duties. The aim of the article is to theoretically justify the potential of RP for integrating tactical training and English communication through the simulation of real combat situations. The study employs an approach based on theoretical models such as Active Learning and Situated Learning. RP allows for the creation of authentic scenarios in which military personnel carry out tasks requiring a high level of tactical thinking, critical analysis, and the ability to adapt to changing circumstances. The authors emphasize that RPs are an effective tool for developing teamwork, resource management, decision-making under stress, and simultaneously improving English communication skills. Specifically, gaming scenarios contribute to the acquisition of specialized military terminology, increased linguistic confidence, and quicker response times during communication. However, despite numerous advantages, the use of RPs in military education faces certain challenges, including significant time and resource investments in scenario development, instructor preparation, and the complexity of assessing results. The article concludes that RPs have significant potential to enhance military training effectiveness but require further research to develop universal methods for their implementation and evaluation of their results.

Key words: role play, military education, English language teaching.

Постановка проблеми. Сучасна військова підготовка вимагає від військовослужбовців не тільки високого рівня тактичних знань і навичок, але й здатності до ефективної комунікації в умовах багатонаціональних операцій. У таких умовах важливою є здатність швидко приймати рішення, співпрацювати в команді та використовувати іноземну мову – англійську, як основну для міжнародного спілкування. Однак традиційні методи навчання часто не враховують реальні умови бойових ситуацій, де прийняття рішень і комунікація повинні здійснюватися в стресових умовах і в умовах невизначеності.

Одним із можливих рішень цієї проблеми є інтеграція рольових ігор у навчальний процес, оскільки вони дозволяють моделювати реальні ситуації та тренувати навички прийняття рішень в умовах, наближених до бойових. Рольові ігри створюють середовище, яке сприяє розвитку критичного мислення, командної співпраці та розвитку англомовної комунікації. Однак використання рольових ігор у військовій освіті залишається недостатньо дослідженим, особливо в контексті їх впливу на тактичне мислення і вдосконалення мовних навичок.

Отже, виникає потреба в теоретичному аналізі ефективності рольових ігор як методу навчання для військових фахівців, що дозволить з'ясувати їхній потенціал для розвитку ключових компетенцій – тактичного мислення та англійської мовної комунікації, а також визначити проблеми, з якими стикаються викладачі при їх впровадженні.

Аналіз досліджень. У науковій літературі з питань військової освіти та педагогіки рольові ігри визнаються ефективним методом активного навчання, який дозволяє створювати умови для розвитку практичних навичок у реальних або наближених до реальних ситуаціях. Багато зарубіжних досліджень підтверджують ефективність рольових ігор у розвитку стратегічного та тактичного мислення, оскільки вони змушують учасників

реагувати на змінювані умови, швидко приймати рішення та взаємодіяти з іншими учасниками в команді. Наприклад, дослідження (Salas E., Tannenbaum S. I., & Cohen, D., 2020) вказують на те, що рольові ігри сприяють розвитку лідерських якостей і прийняття рішень в умовах стресу, що є важливим аспектом для військових.

Особливо важливим є питання впливу рольових ігор на розвиток англомовної комунікації. Ряд міжнародних досліджень, зокрема роботи (Hughes L., & Jones M., 2020) підтверджують, що використання рольових ігор допомагає військовим підвищити мовну впевненість і покращити знання спеціалізованої термінології, що є важливим для взаємодії в багатонаціональних операціях.

Але не менш важливим є внесок українських авторів у дослідження цього питання. Оскільки рольові ігри набувають популярності в системі військової освіти України, ряд вітчизняних досліджень висвітлюють застосування цих методів у навчанні військовослужбовців. Зокрема, роботи (Петренко О. О., Бондаренко І. В., 2019) показують, що рольові ігри дозволяють створювати умовні бойові ситуації, де військовослужбовці мають змогу працювати в команді, приймати тактичні рішення та відпрацьовувати комунікаційні навички. Вони зазначають, що таке навчання є корисним для формування навичок швидкої реакції та адаптації до нових ситуацій, що є критично важливим у військовій практиці.

Вітчизняні дослідження також підкреслюють значення рольових ігор для вдосконалення англійської мови в контексті військової освіти. Роботи (Іванова Л. В., Слободянюк І. С., 2018) наголошують на важливості інтеграції англомовних рольових ігор у навчальний процес, що дозволяє не тільки тренувати мовні навички, але й засвоювати специфічну військову термінологію, яка є важливою для ефективної взаємодії в міжнародних місіях. Вони зазначають, що під час рольових ігор учасники отримують можливість спілкуватися

англійською мовою в умовах реалістичних сценаріїв, що допомагає покращити швидкість реакцій і точність комунікації в стресових ситуаціях.

Незважаючи на позитивні результати використання рольових ігор, дослідження українських авторів також вказують на ряд проблем, пов'язаних з цією методикою. Так, вітчизняні дослідження відзначають значні витрати часу та ресурсів на розробку сценаріїв, а також труднощі в підготовці інструкторів, здатних ефективно впроваджувати рольові ігри в навчальний процес. Крім того, вона акцентує на проблемах оцінки результатів рольових ігор, оскільки важко точно виміряти вплив цих методів на розвиток тактичного мислення та мовної компетенції.

Отже, на основі аналізу як зарубіжних, так і українських досліджень можна стверджувати, що рольові ігри мають великий потенціал для розвитку тактичних та мовних навичок військовослужбовців. Проте їх застосування вимагає подальших досліджень для вдосконалення методичних підходів і розробки ефективних інструментів для оцінки результатів.

Мета статті. Метою цієї статті є теоретичне обґрунтування потенціалу рольових ігор як інноваційного методу навчання в системі військової освіти, спрямованого на розвиток тактичного мислення та англійськомовних комунікаційних навичок у військовослужбовців. Зокрема, стаття ставить завдання дослідити, яким чином рольові ігри можуть бути ефективно інтегровані у навчальний процес для створення умов, які імітують реальні бойові ситуації та сприяють розвитку критичного мислення, оперативного прийняття рішень і вдосконалення мовної компетенції, необхідної для взаємодії в багатонаціональних середовищах.

Додатково метою статті є виявлення переваг та обмежень використання рольових ігор у військовій підготовці, а також окреслення основних проблем, з якими стикаються викладачі при їх застосуванні, з урахуванням українського контексту. Стаття також спрямована на розробку рекомендацій для подальших досліджень та вдосконалення методичних підходів у застосуванні рольових ігор у навчанні тактики та англійськомовного спілкування в військовій сфері.

Виклад основного матеріалу. Рольові ігри (PI) як інноваційний метод навчання активно використовуються в сучасній педагогіці, зокрема в військовій освіті, завдяки своїй здатності моделювати реальні бойові ситуації, де учасники повинні приймати швидкі та обґрунтовані рішення, а також ефективно взаємодіяти з іншими членами команди. Військові навчальні програми все час-

тіше включають рольові ігри для розвитку навичок тактичного мислення та вдосконалення англійської мови, що є критично важливим для міжнародних місій і багатонаціональних операцій.

Теоретичні основи рольових ігор в військовій освіті. Використання рольових ігор в навчанні військових спеціалістів ґрунтується на принципах активного навчання та ситуативного навчання. Згідно з теорією активного навчання (Active Learning), учасники повинні активно залучатися до процесу, виконуючи завдання, що передбачають прийняття рішень і критичне мислення. Активне навчання передбачає активну участь учнів у освітньому процесі. На відміну від традиційних методів, де учні є лише пасивними спостерігачами, активне навчання вимагає від учасників залучення до активних дій, виконання завдань, розв'язання проблем, прийняття рішень і аналізу ситуацій. Це дозволяє не лише засвоїти теоретичні знання, а й набувати практичних навичок. У контексті військового навчання активне навчання має особливе значення, оскільки військові спеціалісти повинні вміти приймати рішення в умовах невизначеності та стресу, що є критичними для ефективного виконання бойових завдань. Рольові ігри є чудовим інструментом для реалізації принципів активного навчання, оскільки вони вимагають від учасників виконання різноманітних завдань, що стимулюють критичне мислення, аналіз ситуацій і прийняття обґрунтованих рішень.

У свою чергу, теорія ситуативного навчання (Situating Learning) підкреслює важливість реалістичних умов, які імітують бойові ситуації, для ефективного засвоєння знань і навичок. Ситуативне навчання акцентує увагу на важливості навчання в реалістичних умовах, які імітують реальні життєві ситуації. Військове навчання передбачає роботу в умовах, які наближені до бойових, що дозволяє учасникам розвивати навички, необхідні для ефективного виконання бойових завдань у реальному житті. Теорія ситуативного навчання, що була розвинена Джоном Л. Пірсом і Барбарою Б. Сіммонс, стверджує, що знання найбільше засвоюються, коли вони застосовуються в контексті реальних ситуацій, а не в абстрактних або ізольованих умовах. Рольові ігри в рамках військової освіти дозволяють створити умови, які наближаються до реальних бойових ситуацій: від імітації командних дій до реальних кризових ситуацій, в яких військові спеціалісти повинні діяти швидко й ефективно (Ткаченко В. А., Паламарчук А. В., 2019).

У процесі таких ігор учасники можуть тренувати не тільки технічні навички, але й соціальні та

комунікативні, адже в реальному бою взаємодія з іншими членами підрозділу є критично важливою для досягнення успіху. Рольові ігри дають змогу створити ці умови, де учасники можуть безпосередньо пережити ситуації, наближені до реальних, що сприяє розвитку необхідних компетенцій у контексті військової служби.

Вплив рольових ігор на тактичне мислення. Рольові ігри є важливим інструментом для розвитку тактичного мислення у військових, оскільки вони моделюють реальні бойові ситуації і сприяють розвитку навичок, необхідних для ефективного реагування на стресові та непередбачувані умови. Вони активують критичні функції мислення, які мають важливе значення для прийняття рішень у контексті бойових дій.

1. Швидке оцінювання ситуації та прийняття рішень. Однією з основних цілей рольових ігор є стимулювання учасників до швидкого оцінювання ситуації. Військовослужбовці повинні навчитися швидко реагувати на змінювані умови, аналізуючи обмежену інформацію. Це дуже важливо, оскільки реальні бойові умови часто характеризуються відсутністю повної інформації про ситуацію на полі бою. Рольові ігри створюють середовище, де учасники можуть тренувати свою здатність приймати рішення, базуючись на часткових або неточних даних. Це підвищує їх здатність до тактичного мислення, оскільки учасники повинні не лише оцінювати поточну ситуацію, але й прогнозувати можливі наслідки своїх рішень. Для цього їм необхідно враховувати різноманітні фактори, такі як ресурси, час, ймовірні дії супротивника і ризики, що можуть виникнути внаслідок певних рішень.

2. Адаптація до змінних умов. Бойові умови є непередбачуваними і можуть змінюватися дуже швидко. У таких ситуаціях важливо вміти адаптувати свої дії відповідно до нових обставин. Рольові ігри, як частина військового навчання, дають змогу військовослужбовцям тренувати свою здатність до гнучкості та адаптації. Зміна умов, непередбачувані сценарії, нові завдання, які з'являються під час ігри, стимулюють військових швидко приймати нові рішення та змінювати стратегію залежно від того, як розвивається ситуація. Це особливо важливо в умовах бойових дій, де тактична ситуація може змінитися за лічені хвилини. Здатність адаптуватися до нових умов дозволяє зберегти ініціативу, не допустити помилок, і вчасно реагувати на зміни, що відбуваються.

3. Оцінка ризиків та передбачення наслідків. Ключовою складовою тактичного мислення є здатність оцінювати ризики і прогнозувати наслідки своїх дій. Рольові ігри дозволяють тренувати

саме ці навички, адже учасники повинні постійно брати до уваги потенційні загрози і наслідки своїх рішень. Вони повинні не лише діяти, а й передбачати, що може статися в результаті їхніх рішень, а також оцінювати можливі втрати чи вигоди для своїх сил і ресурсів. Наприклад, під час рольової гри, що імітує бойові дії, учасники повинні оцінити, чи доцільно йти в наступ, враховуючи ризик для своїх підрозділів, чи краще змінити тактику і закріпитися на поточних позиціях. Це допомагає військовослужбовцям тренувати здатність до обдуманих і обґрунтованих рішень.

4. Психологічна підготовка до стресових ситуацій. Крім розвитку тактичних навичок, рольові ігри також важливі для психологічної підготовки військовослужбовців. Бойові умови часто характеризуються високим рівнем стресу, швидким темпом і необхідністю ухвалювати важливі рішення в умовах високої напруги. Рольові ігри дозволяють військовим тренувати свою здатність зберігати холонокровність і не панікувати в екстремальних ситуаціях. Дослідження показують, що участь у рольових іграх може значно знизити рівень стресу та допомогти військовослужбовцям адаптуватися до реальних бойових умов, оскільки вони вже мають досвід прийняття рішень під тиском.

5. Покращення результатів у реальних бойових умовах. Дослідження показують, що військовослужбовці, які регулярно тренуються за допомогою рольових ігор, демонструють кращі результати в реальних бойових умовах. Вони мають більш високий рівень готовності до прийняття тактичних рішень, здатність швидше адаптуватися до змінних умов і працювати в команді. Це пов'язано з тим, що рольові ігри створюють тренувальний простір, де учасники можуть помилитися і вчитися на своїх помилках без ризику для реального життя. Тренуючи свої навички в безпечних умовах, вони здобувають досвід, який потім можуть застосувати у реальних ситуаціях.

Роль мовної комунікації у військових рольових іграх. Інтеграція англійської мови в процес рольових ігор є суттєвим аспектом підготовки військовослужбовців до багатонаціональних операцій і миротворчих місій, де англійська мова є основною мовою спілкування. Військові повинні мати не лише загальну мовну компетенцію, а й вільно оперувати спеціалізованою військовою термінологією, що використовується в процесі виконання оперативних завдань. У рамках рольових ігор учасники мають змогу тренувати мовні навички у контексті бойових сценаріїв, що забезпечує вдосконалення здатності до швидкого реагування та

ефективної комунікації в умовах високого стресу та обмеженої інформації.

Під час участі у рольових іграх військовослужбовці відпрацьовують використання спеціалізованої військової термінології, що охоплює різноманітні аспекти оперативної діяльності, такі як організація бойових операцій, застосування техніки і зброї, а також координація дій підрозділів. Такий підхід сприяє розвитку здатності до чіткої та оперативної комунікації, що є критично важливим для ефективного виконання завдань в багатонаціональному середовищі. Більш того, застосування англійської мови в цих сценаріях дозволяє учасникам освоювати терміни, що відповідають міжнародним стандартам, тим самим підвищуючи рівень міжкультурної взаємодії і полегшуючи інтеграцію в рамках багатонаціональних місій.

Рольові ігри також сприяють формуванню навичок комунікації в екстремальних умовах, що є необхідним для підтримання чіткої та ефективної взаємодії в умовах бойового стресу, де кожен момент може бути вирішальним. Тренування в таких умовах допомагає військовим розвивати здатність до оперативного обміну інформацією, швидкого прийняття рішень та оптимальної координації між підрозділами, що в свою чергу значно підвищує оперативну готовність і знижує ймовірність помилок в критичних ситуаціях.

Загалом, інтеграція англійської мови в навчальний процес рольових ігор є важливим елементом підготовки військових до виконання завдань у багатонаціональних операціях, оскільки дозволяє не лише удосконалити мовні навички, але й підвищити ефективність оперативної взаємодії в міжнародному контексті. Для ефективної інтеграції англійської мови в процес рольових ігор на занятті можна застосувати наступну модель, орієнтовану на навчання військовослужбовців в умовах багатонаціональних операцій. Нижче подано приклад такого заняття:

Тема заняття: Рольова гра «Міжнародна операція: координація підрозділів у бойовій ситуації».

Мета заняття: Покращити мовні навички військовослужбовців через використання спеціалізованої військової термінології англійською мовою, розвивати навички комунікації в умовах бойового стресу, тренувати прийняття тактичних рішень та координацію між підрозділами у міжнародному середовищі.

Структура заняття:

1. Вступна частина. Ознайомлення з основними термінами та фразами англійською мовою, що використовуються в міжнародних операціях (наприклад, “command post”, “fire support”,

“tactical withdrawal”, “field hospital”). Пояснення ролі кожного учасника в умовах рольової гри та завдання для підготовки до сценарію.

2. Розподіл ролей. Кожен учасник отримує свою роль у грі: командир підрозділу, офіцер зв'язку, медичний офіцер, командир технічного підрозділу тощо. Усі учасники повинні використовувати англійську мову для комунікації в межах своїх ролей. Вони отримують підказки щодо спеціалізованої термінології, яку слід використовувати.

3. Основна частина – рольова гра. Сценарій: Учасники розігрують ситуацію, в якій їхній підрозділ бере участь у міжнародній миротворчій операції. Вони повинні оперативно реагувати на зміну обстановки: атака противника, евакуація поранених, перегруповання сил, координація з іншими підрозділами. Усі дії і комунікація повинні проводитись англійською мовою, використовуючи відповідну термінологію (наприклад, “requesting air support”, “enemy detected in the north”, “evacuating casualties”, “establishing secure perimeter”). Учасники повинні приймати рішення щодо подальших дій на основі обмеженої інформації, що імітує реальні бойові умови.

4. Аналіз ситуації та обговорення. Після завершення рольової гри проводиться обговорення, в якому учасники аналізують свої дії, виявлені проблеми та можливості для покращення. Окрема увага приділяється оцінці ефективності комунікації, правильності використання термінології та рівню стресу під час гри. Оцінка мовної компетенції учасників, їх здатності чітко і зрозуміло передавати інформацію в умовах бойового стресу.

5. Підсумки та зворотний зв'язок. Викладач надає зворотний зв'язок, акцентуючи на вдано використаних мовних зворотах, а також на питаннях, що потребують покращення. Проводиться короткий тренінг щодо виправлення мовних помилок, особливо в контексті термінології. Студенти обговорюють, як вони можуть поліпшити свою комунікацію в майбутніх ситуаціях і яка роль англійської мови у їхній професійній діяльності.

Завдання для учасників: Учасники повинні не тільки виконувати рольові дії, але й активно використовувати англійську мову для переговорів, доповідей, запитів та координації своїх дій з іншими підрозділами. Використовувати правильну термінологію, щоб забезпечити чіткість і точність інформації, що передається в стресових ситуаціях.

Очікувані результати: Учасники вдосконалять свою здатність до швидкої та ефективної комунікації англійською мовою в критичних ситуа-

ціях. Покращення навичок прийняття тактичних рішень під час міжнародних операцій завдяки правильному використанню спеціалізованої термінології. Підвищення загальної мовної компетенції, зокрема в контексті військових термінів та оперативних дій, що дозволить ефективно взаємодіяти з багатонаціональними силами під час місії.

Такий підхід допоможе військовослужбовцям не тільки удосконалити свої мовні навички, але й ефективно застосовувати їх у реальних ситуаціях, що вимагають координації та швидкої реакції.

Переваги та обмеження використання рольових ігор у військовій освіті. Рольові ігри мають численні переваги в контексті військової підготовки. Вони дозволяють створити реалістичні сценарії, що тренують командну роботу, лідерські якості та оперативне мислення. Також рольові ігри дають можливість забезпечити інтеграцію навчання тактики і англійської мови. У процесі гри військові навчаються діяти в команді, що є важливою складовою ефективно бойової стратегії. Проте є й певні обмеження у застосуванні цього методу. Одним із основних недоліків є значні витрати часу та ресурсів на розробку сценаріїв і підготовку інструкторів. Крім того, оцінка ефективності рольових ігор є складною, оскільки результати важко виміряти за стандартними критеріями, а також важливо враховувати індивідуальні особливості учасників.

Перспективи та рекомендації. Для досягнення максимального ефекту від використання рольових ігор у військовій освіті необхідно здійснити комплексне дослідження їхнього впливу на навчальний процес та розробити методичні рекомендації щодо їх впровадження. Одним з напрямків подальших досліджень є оптимізація сценаріїв рольових ігор, розробка ефективних методик їх оцінки та адаптація підготовки інструкторів для ефективного проведення таких занять. Важливим є також вивчення можливості інтеграції новітніх технологій, таких як віртуальна реальність, для створення ще більш реалістичних навчальних умов.

Таким чином, рольові ігри мають значний потенціал для розвитку тактичного мислення та мовних навичок військовослужбовців, і їхнє застосування вимагає систематичного підходу та подальших досліджень для оптимізації процесу навчання.

Висновок. Рольові ігри в системі військової освіти займають важливе місце завдяки своїй здатності створювати реалістичні умови, які моделюють бойові ситуації, що дозволяють учасникам тренувати навички тактичного мислення та оперативного прийняття рішень. Вони не

лише сприяють розвитку критичного мислення, але й допомагають удосконалити мовні навички, зокрема англійську мову, яка є необхідною для ефективної взаємодії у багатонаціональних силах та міжнародних місіях. Вивчення теоретичних аспектів використання рольових ігор показує, що цей метод навчання відповідає сучасним вимогам до військової освіти, орієнтуючись на інтеграцію практичних навичок з теоретичними знаннями в умовах, наближених до реальних бойових обставин.

Рольові ігри активно сприяють розвитку таких важливих навичок, як командна робота, лідерство, управління ресурсами, критичний аналіз ситуацій і швидке ухвалення рішень у стресових умовах. Завдяки цим характеристикам рольові ігри є безцінним інструментом для тренування молодих офіцерів та військовослужбовців, забезпечуючи не тільки теоретичне навчання, але й практичне закріплення знань у процесі діяльності. Вони дозволяють учасникам відчувати себе в умовах, що імітують реальні бойові дії, і приймати рішення, які можуть мати серйозні наслідки для успіху операцій.

Зокрема, інтеграція англійської мови в рольові ігри є ключовим аспектом, оскільки здатність ефективно комунікувати англійською мовою під час виконання службових обов'язків є необхідною для військовослужбовців, які беруть участь у міжнародних місіях або працюють у багатонаціональних підрозділах. Рольові ігри дозволяють створювати автентичні умови для практики англійської комунікації, що дає змогу покращити не лише розуміння специфічної військової термінології, але й швидкість реакції в умовах стресу. Таким чином, рольові ігри інтегрують навчання тактики з розвитком мовних навичок, що є важливою частиною комплексної підготовки військовослужбовців.

Проте використання рольових ігор у військовій освіті не позбавлене певних труднощів та обмежень. Одним із головних викликів є значні витрати часу та ресурсів, необхідні для розробки сценаріїв, підготовки інструкторів і забезпечення необхідної інфраструктури для проведення ігор. Враховуючи складність створення реалістичних сценаріїв, важливо правильно підійти до їхнього проектування, враховуючи як навчальні цілі, так і технічні можливості, а також рівень підготовки учасників.

Крім того, оцінка результатів рольових ігор залишається проблемою, оскільки важко точно виміряти їх вплив на розвиток тактичних і мовних навичок. Оцінка повинна включати не тільки

знання, але й поведінкові реакції учасників, що вимагає розробки нових методик та критеріїв для визначення успішності цих заходів.

Попри ці труднощі, рольові ігри є перспективним методом навчання, який здатен значно підвищити ефективність підготовки військовослужбовців. Вони дають можливість створити тренувальні середовища, що максимально наближені до реальних бойових умов, і забезпечити інтеграцію теоретичних знань з практичними

навичками. У майбутньому важливими напрямками є розвиток методичних підходів до впровадження рольових ігор, створення ефективних інструментів для їх оцінки та інтеграція новітніх технологій, таких як віртуальна реальність, для створення ще більш реалістичних навчальних середовищ. Тому рольові ігри є не лише важливим елементом сучасної військової освіти, але й значним потенціалом для покращення якості навчання в цій сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко Н. М., Гончаренко Н. В. Використання ситуативного підходу в інтерактивному навчанні. / Науковий вісник Інституту педагогіки НАПН України, 2022. Вип. 50 (2). С. 293–300.
2. Романова О. М. Інтерактивні методи навчання в підготовці офіцерів: роль ігрових технологій у військовій освіті. / Науковий вісник Чорноморського національного університету. 2017. Вип. 2 (44). С. 124–130.
3. Іванова Л. В., Слободянюк І. С. Використання тренувальних технологій для розвитку командної взаємодії в умовах військового навчання. / Наукові праці Донецького національного університету. 2018. Вип. 10 (2). С. 112–118.
4. Петренко О. О., Бондаренко І. В. Моделювання ситуацій для розвитку командної роботи в військових навчальних програмах. / Проблеми військової освіти. 2019. Вип. 5 (2). С. 78–86.
5. Синельникова І. В. Використання рольових ігор у військовому навчанні: аналіз методичних підходів. / Військове навчання та освіта. 2015. Вип. 3 (37). С. 56–62.
6. Ткаченко В. А., Паламарчук А. В. Рольові ігри як інструмент розвитку командної взаємодії у військових навчальних програмах. Проблеми військової освіти. 2019. Вип. 5 (3). С. 48–54.
7. Шевченко В. П., Коваленко М. І. Роль тренування команд у військовій освіті: Інтерактивні підходи до підготовки. Військово-науковий вісник. 2020. Вип. 3 (34). С. 97–105.
8. Johnson D. W., Johnson R. T. The impact of cooperative learning on the achievement of students in military education settings. *Military Education Review*. Vol. 4(2). 2009. P. 34–45.
9. Hughes L., Jones M. The Role of Team-Based Training in Enhancing Military Effectiveness. *Military Psychology*. Vol. 32(2). 2020. P. 105–116.
10. Salas E., Tannenbaum S. I., Cohen, D. The Science of Team Training: A Review and a Path Forward. *American Psychologist*. Vol. 75(4). 2020 P. 436–447.
11. Salas E., Wilson K. A., Burke, C. S. Training Teams for High Performance: Lessons from the Past and Recommendations for the Future. *International Journal of Human-Computer Interaction*. Vol. 33(4). 2017. P. 251–264.
12. Smith-Jentsch K. A., Tannenbaum S. I. The Role of Team Training in Improving Team Performance. *Human Factors*. Vol. 60(6). 2018. 741–753.
13. Van der Klink M., Veldkamp B. The Role of Learning Design in Organizational Training and Development. *Journal of Workplace Learning*. Vol. 32(3). 2020. P. 231–244.

REFERENCES

1. Bondarenko N. M., Honcharenko N. V. (2022) Vykorystannia sytuatyvnoho pidkhodu v interaktyvnomu navchanni. [Use of situational approach in interactive learning.] *Naukovyi visnyk Instytutu pedahohiky NAPN Ukrainy – Scientific Bulletin of the Institute of Pedagogy of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*. Vyp. 50 (2). 293–300. [in Ukrainian].
2. Romanova O.M. (2017) Interaktyvni metody navchannia v pidhotovtsi ofitseriv rol ihrovykh tekhnolohii u viiskovii osviti. [Interactive teaching methods in officer training: the role of game technologies in military education.] *Naukovyi visnyk Chornomorskoho natsionalnoho universytetu. – Scientific Bulletin of the Black Sea National University*. 2 (44). 124–130. [in Ukrainian].
3. Ivanova L. V., Slobodianiuk I. S. (2018) Vykorystannia trenuvalnykh tekhnolohii dlia rozvytku komandnoi vzaiemodii v umovakh viiskovoho navchannia. [Use of training technologies for the development of team interaction in the conditions of military training.] *Naukovi pratsi Donetskoho natsionalnoho universytetu. – Scientific works of Donetsk National University*. 10 (2). 112–118. [in Ukrainian].
4. Petrenko O. O., Bondarenko I. V. (2019) Modeliuvannia sytuatsii dlia rozvytku komandnoi roboty v viiskovykh navchalnykh prohramakh. [Simulation of situations for the development of teamwork in military training programs.] *Problemy viiskovoi osvity. – Problems of military education*. 5 (2). 78–86. [in Ukrainian].
5. Synelnykova I. V. (2015) Vykorystannia rolovykh ihor u viiskovomu navchanni: analiz metodychnykh pidkhodiv. [The use of role-playing games in military training: an analysis of methodological approaches.] *Viiskove navchannia ta osvita. – Military training and education*. 3 (37). 56–62. [in Ukrainian].
6. Tkachenko V. A., Palamarchuk A. V. (2019) Rolovi ihry yak instrument rozvytku komandnoi vzaiemodii u viiskovykh navchalnykh prohramakh. [Role-playing games as a tool for developing team interaction in military training programs.] *Problemy viiskovoi osvity. – Problems of military education*. 5 (3). 48–54. [in Ukrainian].

7. Shevchenko V. P., Kovalenko M. I. (2020) Rol trenuvannia komand u viiskovii osviti: Interaktyvni pidkhody do pidhotovky. [The role of team training in military education: Interactive approaches to training.] *Viiskovo-naukovyi visnyk. – Military scientific bulletin*, 3 (34), 97–105. [in Ukrainian].
8. Johnson D. W., Johnson R. T. (2009) The impact of cooperative learning on the achievement of students in military education settings. *Military Education Review*, 4(2), 34–45.
9. Hughes L., Jones M. (2020) The Role of Team-Based Training in Enhancing Military Effectiveness. *Military Psychology*, 32(2), 105–116.
10. Salas E., Tannenbaum S. I., Cohen, D. (2020) The Science of Team Training: A Review and a Path Forward. *American Psychologist*, 75(4), 436–447.
11. Salas E., Wilson K. A., Burke, C. S. (2017) Training Teams for High Performance: Lessons from the Past and Recommendations for the Future. *International Journal of Human-Computer Interaction*, 33(4), 251–264.
12. Smith-Jentsch K. A., Tannenbaum S. I. (2018) The Role of Team Training in Improving Team Performance. *Human Factors*, 60(6), 741–753.
13. Van der Klink M., Veldkamp B. (2020) The Role of Learning Design in Organizational Training and Development. *Journal of Workplace Learning*, 32(3), 231–244.